

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಂದು ನೋಡಿ ಎರಡು ಜಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಇಂತಹ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ಮನವಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವಾಗ ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ ? ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಕಡೆಯ ದಡದವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಭಾಗ ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಿಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸೇತುವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸೇತುವೆಗೆ 8-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಮಂದಗೇರಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇವೆ. ದುಡ್ಡಿನ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳವಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇಲ್ಲದೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿ ಬೈಫರ್ ಕೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡತ ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಎಲ್ಲ ತಮಗೆ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು, ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ತಮಗೆ ಬೇಡವೋ ಅಲ್ಲ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ.

Lands acquired for Panambur Harbour Project

14. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister for Revenue and Forests be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that the Government has acquired an additional 700 acres of land for the Panambur Harbour Project and that from 8th May 1967 people will have to be evicted from residential premises on these lands ;

(b) whether persons to be evicted have been granted alternate lands to construct new houses and free grant of salvaged materials, as was given to the people evicted from 1,200 acres acquired earlier for the same project ;

(c) if not, whether Government would remove the discrimination and provide all the facilities before evicting them from their residential premises ;

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(d) whether Government would consider the postponement of evictions from 8th May 1967 to 30th September 1967 in view of the fast approaching rainy season, and thereby spare the persons to be evicted from avoidable inconvenience and hardship which they will have to endure otherwise?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Revenue and Forests).—

(a) Acquisition of additional extent of 846 acres of land for the Panambur harbour estate is under different stages of progress.

(b) Yes.

(c) Does not arise in view of reply to clause (b) above.

(d) Government postponed the evictions up to 30th September 1967.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—Do you mean to say that those from whom this additional land has been asked and those people who will be displaced after the awards are passed, will be given the same facilities that were given to the people from whom 1,200 acres of land were acquired?

Sri B. RACHAIAH.—Let me be permitted to correct the Hon'ble Member. The proposal is a proposal to acquire about 846 acres more. Whatever concessions were extended to those people, will be made applicable to these people also.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—May I know whether the persons who are to be evicted, have requested the Government for further period of stay?

Sri B. RACHAIAH.—We had given time up to 30th September 1967.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—But those people have asked for more time.

Sri B. RACHAIAH.—Compensation has been paid. All facilities were afforded to them. They only wanted some time to take the existing crop. Government have also shown ex-gratia concession. We have allowed time up to 30-9-1967.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—I plead with the Government to have some sympathetic consideration for them and give some more time.

Sri B. RACHAIAH.—They can apply to the Trust authorities. They can apply for permission to continue cultivation in individual cases.

Sri P. V. AITHALA.—Licence fees and deposits are demanded from persons to be evicted for extension of more time. The instructions are that otherwise, they should be evicted with Police aid. Is it true?

Sri B. RACHAIAH.—Yes, land has been acquired. When compensation has been paid, they cannot continue. If the land has to be cultivated, they have to pay a nominal cultivation fee.

Sri P. V. AITHALA.—When rehabilitation sites have not been allotted to them and when no schools are provided for them and when their children have to discontinue their education in the middle of the year on account of eviction, how could you justify the demand for license fee?

Sri B. RACHAIAH.—It is all far from truth. Alternative lands have been given to them. In no other case we have given ex-gratia concessions; it is given only in the case of Panambur Harbour Project. In addition to compensation, we have given some ex-gratia concession also. Besides, some other facilities like transport, salvaged materials from the original buildings, have also been afforded.

Sri P. V. AITHALA.—Is it true that there is not only no drinking water facility in the new site, but people are evicted without providing for drinking water facility and sinking wells?

Sri B. RACHAIAH.—No, Sir. I will read the G. O.

Mr. SPEAKER.—It may be placed on the Table.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅನಂತರ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ವಸತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜಮೀನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವವರೆಗೂ ಪಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡ್ಡಿ ಇದೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರು ಬೇಕು, ಫರ್ಮಲ್ಯಸರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬೇಕು ಅಲ್ಲೊಮ್ಮಿನಿಯಂ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಾಗ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. With regard to the concessions extended, I may inform that the total number of buliding sites so far granted are 1,145 sites and further 300 to 400 sites are under formation. Salvage materials are to be carried free of cost; 51 drinking water wells, 25 filter beds, 4 bore wells, 80 miles roads, 68 culverts, 2 community buildings, one burial ground, 30 hotel sites, 30 shop sites, one primary health unit; all these are provided in the new sites.

Sri S. SIVAPPA.—I am very happy that burial ground is also given to them. What I want to know is, till the harbour come into existence, why not the land be allowed for cultivation?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ರೈಸೆನ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳಿಂದ ನಲ್ಲಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಬಹುಶಃ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಲೊನಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್.—ಬಾವಿ, ಶಾರಾ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವೂ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಟಪೊಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು. ಹೊಸದಾಗಿ ಈಗ ಜಮೀನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ಟೆಲಿಕ್ಸ್ ಮೆಸೇಜ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

Land in Forest S. No. 23 of Pradhani Village in Supa Taluk

15. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Revenue and Forests be pleased to state:—

(a) whether it is a fact that land in forest S. No. 23 of Pradhani Village in Supa Taluka of the North Kanara District (in Dandeli Forest Division) was leased out on yearly basis for the last six years ;

(b) if so, to how many ryots and the extent of land leased to each of them ;

(c) whether it is a fact that these people have levelled and improved the land by investing a lot of money on it ;

(d) whether it is a fact that the same land is granted now for the year 1967-68, altogether to different people by the concerned authorities ;

(e) whether it is a fact that the group village Panchayat of Virnoli represented to Government that the land must be granted to the ryots who have improved and lawfully cultivated it in the past ;

(f) if so, the decision taken by the concerned authorities in the matter ?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Revenue and Forests).—

(a) No.

(b) and (c) Does not arise in view of reply to (a) above.

(d) No.

(e) and (f) Yes. The land was not legally being cultivated in the past. So it was not necessary to implement the suggestions of Panchayat.

Sri B. P. KADAM.—May I know if land is not granted to anybody from this survey number on an annual basis for the last six years ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿ unauthorised cultivation ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, yearly lease ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.